

FOTOGRAF FESTIVAL X NEROVNÝ TERÉN X UNEVEN GROUND

CZ blízko tělem, daleko duší – daleko tělem, blízko duší

13. 10. - 22. 11. 2020

„Dokázala jste mě okouzlit i při mém plném vědomí, že jste strašná,“ cituje z dopisu protagonista videa Alžběty Bačíkové. Protichůdnost je výrazným motivem, který je mnohdy společným jmenovatelem prací zobrazujících emoce jako jsou láska nebo touha. Jakmile je touha naplněna, může se změnit ve vášeň. Pokud se však k tobě přiblížím příliš, přestávám tě vidět... Fotografie mladých mužů, které po mnoho let pořizoval Peter Janáček v jednom a tomtéž bytě, tento křehký a bolestivý moment touhy nekazí. Ba naopak – chlapi jsou polapeni v obraze; jejich něžné pohledy jsou zakonzervovány, jejich těla izolována od vášně. Náš pohled zůstává neuspokojený.

Převládající společenské normy týkající se společenských vztahů a vlivu popkultury jsou tématem prací Niny Hoffmann a Kateřiny Konvalinové. Za užití imaginace a vyprávění příběhů, které mohou i nemusí být pravdivé, pojmenovávají cosi neuchopitelného. Výstava se tak rozprostírá hned v několika vrstvách: jedna je více vysvětlující a snaží se najít tu „správnou“ odpověď na to, „co je láska.“ Další se zaměřuje na čistou emoci, překračování hranic a intimní gesta, pro která neexistuje žádné opodstatnění.

EN corporally close, spiritually distant – spiritually close, corporally distant

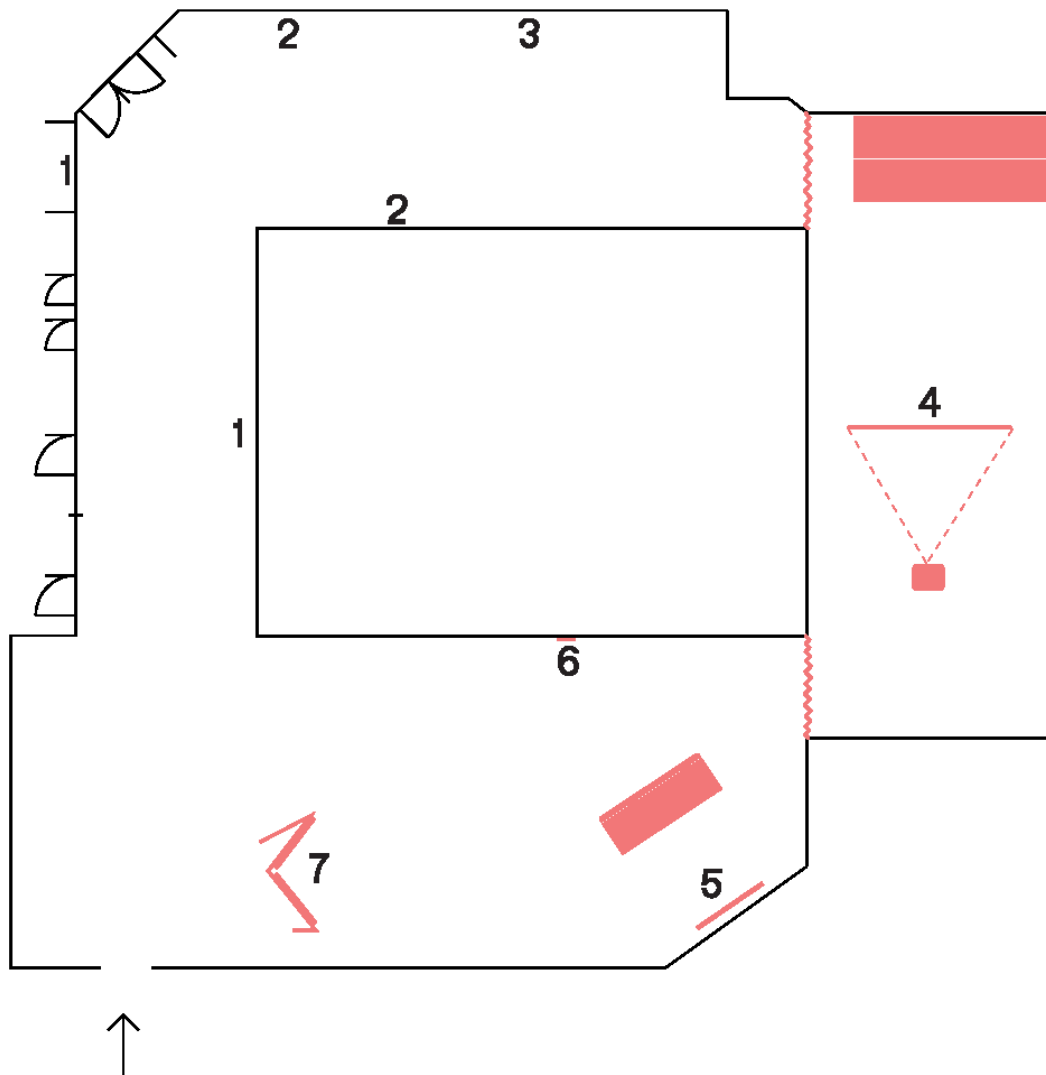
“You managed to enchant me despite my knowing you are horrible” says the main character quoting from a love letter in the video by Alžběta Bačíková. Divergences are the strong motive that build a connection between works approaching emotions towards “the Other”, such as love or desire from very different perspectives. Desire once being fulfilled might turn into passion. But if I come too close, I can't see you anymore ... Peter Janáček's photographs of young men shot over many years in one and the same apartment are not spoiling this fragile and painful moment of yearning, on the contrary, his boys are captured in the image. Their tender look is frozen and their bodies are isolated from passion and our gaze remains unfulfilled.

The prevailing norms of society regarding social relations and the influence of pop-culture are also reflected by the work of Nina Hoffmann or Kateřina Konvalinová. Both using the imagination and storytelling that might and might not be true to name something ungraspable. The exhibition works on several levels, one being more explanatory, trying to find a “right” answer for “what is love”, the other focusing on mere emotion, border crossing and intimate gestures for which there is no justification.

Text Tereza Rudolf

Vystavující Artists Alžběta Bačíková, Anetta Mona Chisa & Lucia Tkáčová, Nina Hoffmann, Peter Janáček, Kateřina Konvalinová

Kurátorky Curators Stephanie Kiwitt, Anna Voswinckel, Tereza Rudolf

1

Nina Hoffmann

Ich brauche wenig Wirklichkeit (Málokdy potrebujú realitu)

digitální tisk, text a knihy, 2014

Umělecká tvorba Niny Hoffmann se zabývá otázkou lidské touhy. Po čem toužíme a proč? Existují ve skutečnosti objekty naší touhy? Nebo spíš sledujeme jejich pouhé ideje a projekce? Kde leží hranice mezi skutečností a projekcí/ideou? Jak takové hranice definujeme? Je možné je nějak zviditelnit? To jsou jen některé z otázek, které si pokládá. Hoffmann zajímají narativy každodenního života, které máme všichni společné: naše každodenní rutina, naše aspirace, okolnosti, které ovlivňují naše počítky, a postupy, jakými se snažíme plnit naše touhy.

V projektu *Ich brauche wenig Wirklichkeit* (Málokdy potrebujú realitu) představuje několik aspektů touhy a pohrává si s různými ‚narativami lásky‘. K lásce přistupuje jako k definujícímu prvku každodenního života – leitmotivu lidské existence – zkoumá očekávání a ideály, kterými lásku omezujeme, zklamání, která nám působí, a reklamní klišé, filmy a bulvární tisk, které na ni s takovou tíhou doléhají. Hoffmann pracuje na pomezí médií textu a fotografie, filmu a instalace. Vypráví fiktivní příběhy vztahů, které nikdy nevznikly, a v rozhovorech se svými (potenciálními) milenci pátrá po důvodech nenaplnění vztahu. Její přístup osciluje mezi póly scénické kompozice a nahodilostí, mezi autobiografií a všeobecností. Její snímky mají své kořeny v našem kolektivním vědomí – od hollywoodských klišé, přes prázdninové krajinky, po odchody za novým a lepším.

2

Peter Janáčik

fotografie za série *Adult (Dospělý)*, 2013*Ben názvu (Dospělý)*, 2013
digitální tisk, 2020

V roce 2003 trefně popsal atypickou vizualitu snímků Petera Janáčíka Jan Freiberg: „Se snímky s homosexuálním podtextem přichází Janáčik na horkou půdu, do kraje českých a slovenských machos, kde zobrazování nahého mužského těla není příliš rozšířeno, a pokud existuje, tak převážně v rovině lyrické, symbolické, obecné anebo dostatečně hravé.“ Od té doby se vizuální pole naší zkušenosti rozšířilo, ale i dnes je Janáčkův přístup pro svůj vyslovený voyeurismus a nebývalé zachycenou intimitu na tenké hraně mezi zalíbením a odmítnutím.

Sám autor vnímá svou práci jako událost, výsledná fotografie je zachycením procesu, který je pro něj osobně v podstatě nejcennější:

„Pri fotografickom médiu, resp. u mňa pri samotnom akte fotografovania sa uvoľňuje arzenál výhradne fotografovaniu vlastných špecifik – mám na mysli bezprostrednosť, intenzívnosť a okamžitosť ‚zmocňovania‘ či priblíženia sa k telu portretovaného, k fotografovanému subjektu, k preniknutiu doprostred tohto jedinečného eventu odohrávajúceho sa výhradne medzi ‚modelom‘ a fotografom. Je tu cítiť pot podpazušia, práve vyzlečených ponožiek, odtiene vôní, ne/pravidelnosť dychu, udržovaná konverzácia je prestriedaná pomlčkami, čistotou ticha, koncentrovaním sa len na pohľady, venovanie sa obsluhu/ovládaniu fotoaparátu, občasná ‚pokyny‘, navádzanie do ‚pózy‘ – stavu – deja – pri spoločnom autentickom utváraní situácie – zaznamenávaného eventu.“

Dôležitá je tak pre mňa aj istá performatívnosť stretnutí, zároveň ich silná až vzrušujúca autenticita – fotografickému eventu predchádza istý čas, dohodovanie sa, verbálna/textová komunikácia v sms alebo messengeri, telefonovanie si... zvláštna forma vzájomnej (po istý čas) prejavovanej si náklonnosti; funguje tu moment sofistikovaného ‚zvádzania‘ pre akt fotenia, pre naplnenie vo fotografickom evente.“ (PJ 2020)

3

Peter Janáčik

fotografie ze série *TV portréty*, digitální tisk, 2020

Janáčik vychází i v jiných pracích často z filmového jazyka. Rychlým střihem přechází od záběrů mladých chlapců – padlých andělů k drobným expresivním zátiším. Tak je tomu o sérii *Adult (Dospělý)*. Jeho TV portréty vznikaly již během 90. let, ovšem na výstavě představovaný výběr pochází v nedávné době, autorovy nucené společenské izolace v důsledku pandemie. Autor přišel o možnost práce s živými modely, svůj zájem tak upírá pečlivé sledování pohybů a gest filmových herců. Současně se ale jedná o jakýsi způsob větší relaxace, který dokládá emoční náročnost při práci s živými modely: „Pri zaznamenávaní (snímaní) zátiší a TV obrazkových fotografií dochádza k pre mňa dôležitému sklúdneniu a neutralizácii napätia, ktoré pociťujem vždy pri fotografovaniach s ‚modelmi‘ live. Je to trochu taký vyvažujúci oslobodzujúci moment prázdna a inej formy bez emočného, respektíve emočne-komfortného stavu izolácie pri TV a uvoľnenom, (akoby ľahko autistic-kom) obradnom prekomponovaní zátiší a tešenia sa z toho.“

4

Kateřina Konvalinová

Manifest lásky

video, 19 min. 2 sec., 2017

“Manifest lásky jsem vytvořila v roce 2017, rezonovalo tehdy téma výstavy a symposia Reinventing horizons. A k těmto snahám o znovuoobjevení budoucnosti jsem chtěla přispět nějakou příjemně tvořivou perspektivou. Můžeme tomu říkat náhoda nebo osud, každopádně jsem v tu dobu narazila na publikace *Umění milovat* (Fromm) a *All about Love* (Bell Hooks) a k tomu jsem sama v osobním životě přemítala nad vztahy, zamilovaností a láskou. A nějak mi přišlo důležité o tom začít mluvit.“

“Když jsem byla na programu *Work&Travel* v USA a plnila si sen v jedné hotelové restauraci v Montauku, přibližně dvanáct hodin denně spolu s šéfkuchařem z Puerto Rica, jeho sestrou a manickým šéfem z Irska - koupila jsem si jednou po směně jídlo v tamní čínské restauraci a dostala k němu tradičně fortune cookies, ve kterém bylo napsáno:

Láska je odpověď

Od té doby jsem započala svůj semi-diletantský výzkum lásky jako politické vize. Pozoruji ty běžné mezilidské (mezidruhové) vztahy a interakce, a to jakým způsobem se propisují do celospolečenského fungování. A jak se naopak vnějšek propisuje do jednání jedince, do mých snů, tužeb a potřeb. Zajímám se také o tzv. drobné životní revoluce (formující události v životě jedince) jako je první zamilování, první LSD (bad)trip nebo deziluze, vyčerpání a existenční krize. Skrze vypěstovanou metodu autobiografické fikce se snažím nacházet možnosti vytváření prasklin ve zdánlivě nezpochybnitelném statu-quo. Video a performance jsou jin a jang mé umělecké praxe.”

5

Alžběta Bačíková
Korespondence
 video, 6 min. 53 sec., 2017

Dva milostné dopisy na zadání, napsané profesionálními spisovateli, jsou čteny a interpretovány najatou dvojicí: gigolem a herečkou. Video je založeno na motivu milostného vztahu redukováného na čistě formální aspekty. Tělo dopisu, diskuse o romantických strategiích a přednes textu - činnosti probíhající před kamerou - přímo souvisejí s profesemi zúčastněných stran. Jejich setkání se odehrává v předem stanoveném rámci, které slouží k formalizaci a odcizení obsahu na několika úrovních.

6

Alžběta Bačíková
Milostný dopis (Korespondence 2)
 video, 2020

Video, které je záznamem mého každodenního života, jsem původně zamýšlela natočit a editovat jako milostný dopis. Měl zachytit stav jisté exaltace mysli. Je však spíš dojezdem po surfování na emočních vlnách. Zachycuje to opravdové – každodennost, ale z trochu zvláštní perspektivy. Volně navazuje na video *Korespondence* (2017), se kterým má společný motiv formální analýzy a (de)konstrukce vztahu. Stejně tak obě videa spojuje idea ‚pozůstatku silného citu otištěného ve formě.‘ Dílo odkazuje k citaci z doprovodného textu k druhé části krátkého filmu *La Chambre* (1972) Chantal Akermanové, který režisérka sama napsala. Film má své pokračování, *La Chambre 2*; filmový materiál se však ztratil a dodnes není k nalezení. Ten krátký textový úryvek na mě měl silný emoční efekt a vyvolal ve mě potřebu z něj utvořit kostru toho celého souboru myšlenek a citů, který je v obrazové sekvenci zachycen. Popisuje rychlé setkání, cestu městem, časovou a prostorovou dezorientaci, masturbaci v pokoji, psaní dopisu... Pohyby kamery mého iPhoneu jsem upravila tak, aby imitovaly rotaci kamery z filmu Akermanové. Kamera se ale zaměřuje na zkoumání interiéru, exteriéru, těla, niterného prostoru a také sleduje několik performativních gest.

7

Anetta Mona Chişa &
 Lucia Tkáčová
dEATh defEATs, crEATes, repEATs
 dvou-kanálové video, 21:40, 2012

Práce se zaměřuje na téma konzumu (všechna slova v názvu obsahují slovo ‚eat‘) ve smyslu reflexe o limitech nás samých, zrcadlících se já a ‚transcendentním‘ kanibalismu. Jde o zamyšlení nad naší schopností intersubjektivitu a inter-korporeitou nás, jako autorské dvojice, a snad i pokus o nalezení naší ‚třetí mysli.‘

Vznik videa byl inspirován fenoménem rituálního kanibalismu – snaze osvojit si podstatu druhého člověka prostřednictvím konzumace jeho či jejího těla. Kanibalismus je hluboce zakořeněný v romantickém folklóru o evoluci lidstva – váže se k mytologii, náboženství, čarodějnictví i hrdinství. Ilustruje instinktivní lidskou touhu po nabytí moci nad smrtí, a nakonec i nad ní triumfovat.

Hyperrealistické, z dortového pečiva vyrobené portréty v životní velikosti se až mrazivě podobají našemu reálnému fyzickému vzezření. Performance, na jejímž počátku trochu zápasíme s vlastní nervozitou a později sladkostí pečiva, se z bohaté epikurejské hostiny postupně proměňuje v soutěž ve vytrvalosti. Fyzické tělo/podoba (avatar vlastního já) se stává místem pro rozpracování idey jinakosti, dialektiky vnitřku i vnějšku. Proces zrcadlení probíhá také za kamerou: Lucia zaznamenává Anettu a Anetta zaznamenává Lucii, zatímco je otočená k té druhé a konzumuje její tvář. Svým vzájemným pojdáním stírají hranici mezi já a tím druhým – sehrávají tak něco, co je na úrovni nevědomí pochopitelné, avšak na úrovni vědomí nedosažitelné.

1

Nina Hoffmann

Ich brauche wenig Wirklichkeit
(I rarely need reality)digital prints, texts, and books,
2014

The artistic work of Nina Hoffmann revolves around human desire. What do we desire and why? Do the objects of our desire exist in factual reality? Or do we tend to pursue mere ideas and projections? Where do the borders between reality and projection/ideal lie? How are they defined? Is it possible to render them visible? These are some of the questions investigated by her. Hoffmann is interested in the narratives of everyday life which are common to us all: our daily routines, our aspirations, the factors that shape our perceptions, the courses of action that we pursue to fulfill our desires.

In her work *Ich brauche wenig Wirklichkeit* (I rarely need reality) she stages different aspects of desire and plays with various "narrations of love". Approaching love as a defining element of everyday life – indeed a Leitmotif of human existence – she explores the expectations and ideals with which we fetter love, the disappointments with which it presents us, and the clichés of advertising, film and the boulevard press which weigh so heavy upon it. Hoffmann works across the mediums of text and photography, film, and installation. She is presenting fiction stories of relations that have never happened and in the interviews with her (never to be) lovers searches for the reasons of their unfulfillment.

Hoffmann's approach oscillates between the twin poles of scenic composition and the incidental, autobiography, and universality. Her images are rooted in our collective consciousness – from Hollywood clichés to holiday landscapes and the departure for new shores.

2

Peter Janáček

photographs from *the Adult series*,
2013*Untitled (Adult)*, 2013
digital prints, 2020

In 2003, Jan Freiberg described the atypical visuality of Peter Janáček's images in strikingly apt words: „With his images containing a homosexual subtext, Janáček enters a delicate ground, the land of Czech and Slovak masculinity, where the representation of a nude male body is not very frequent, and if it is present at all, it is usually in a lyrical, symbolic or sufficiently playful manner.“ Since then, the visual field of our experience has somehow extended, however, Janáček's approach that is explicitly voyeuristic and shows unprecedented intimacy still balances on a thin line between popularity and rejection.

The author himself sees his work as an event. The resulting image is the capturing of a process, which he effectively values the most: “With the medium of photography, or, in the act of taking a photograph, an arsenal of particularities specific to photography is released – that is, directness, intensity, and the immediacy of ‘capturing’ or approaching the body of the photographed, the photographed subject, the unique moment that takes place exclusively between the photographer and their ‘model.’ You can smell the sweat of the armpits, socks, various scents, the irregularity of breath; the conversation is interspersed with pauses, the purity of silence; fixation on eyes, the handling of the camera, occasional ‘instructions,’ directions to the ‘pose’ – state – actions – during mutual and authentic creation of the situation – of the recorded event.

What is important for me is certain performativeness of the meetings and at the same time, their intense and exciting authenticity – the photographic event is preceded by certain time we spent arranging the meeting, verbally/textually communicating, calling... this strange form of manifesting mutual affection; there is this moment of sophisticated ‘seduction’ for the act of photography and for fulfillment in a photographic event.”

(PJ 2020)

3

Peter Janáček

from *the TV Portraits series*,
digital print, 2020

Even Janáček other works are often based on film language. With a quick cut he takes us from among a group of young men – fallen angels – to minute expressive still lifes. That is the case in his *Adult series*. His *TV Portraits* were created already in the 1990s, but the selection presented at the exhibition comes from a much recent period – from the time of the author's pandemic-induced self-isolation. Janáček could no longer work with his models, so he turned his interest towards a careful observation of movements and gestures of the actors on the TV. When compared to his previous emotionally quite demanding work with live models, this approach allowed him to work in a much-relaxed manner: “There is an important calming and tension-neutralizing effect to capturing (recording) still lifes and TV screen photos. As opposed to the stress I always felt when shooting with live ‘models,’ this brings me this balanced and liberating moment of emptiness and of different form, void of an emotional, or emotionally-comfortable, state of isolation in front of the TV, and a relaxed (as if slightly autistic) ceremonial recomposition of still lifes that brings one joy.”

4

Kateřina Konvalinová

Love Manifesto

video, 19 min. 2 sec., 2017

“When I created the *Love Manifesto* in 2017 the theme of the Reinventing Horizons symposium and exhibition was something that resonated with me and my environment a lot. I wanted to participate in its efforts to re-discover future with a pleasantly creative perspective. Call it a coincidence or fate, but at that time I came across Erich Fromm's *The Art of Loving* and Bell Hooks' *All About Love*, as well as reflected on relationships, affection, and love in my personal life. It felt somehow important to me to address it.”

“When I was on *Work and Travel* program in USA - tasting the dream in one of Montauk's hotel restaurant's kitchen approximately twelve hours a day alongside a chief from Puerto Rico, his sister and manic boss from Ireland - I bought a meal in the local Chinese restaurant and I got one of these fortune cookies.

There was written: Love is the answer

Since then I started my semi-dilettant research on love as a political perspective which also covers deeper interest in (non) human relations which are affecting our everyday's reality ~ following the notion that personal is political. I am curious about what I call “a little life's revolutions” (that is life changing experiences) like falling in love for the first time, first LSD (bad)trip or disillusion, lethargy and existential crisis. Through my practice of so-called autobiographical fiction I am trying to find methods of possible cracks which may help to shake the seemingly unspoken status quo. Video and performance are a yin&yang of my work.”

5

Alžběta Bačiková
Correspondence
 video, 6 min. 53 sec., 2017

Two commissioned love letters, written by professional writers, are read and interpreted by a hired pair: a gigolo and an actress. Video is based on the motif of a love relationship reduced to purely formal aspects. The body of the letter's text, discussions about romantic strategies and a recitation of the text—activities occurring in front of the camera—are related to the professions of the participating parties. Their meeting takes place within a predetermined framework, which serves to formalize and alienate the content on multiple levels.

6

Alžběta Bačiková
Love Letter (Correspondence 2)
 video, 2020

My video, consisting of a diary footage, was originally shot and edited as a love letter. It aimed to record the moment of exalted state of mind. The video is kind of a leftover of surfing on affective waves. It documents the real, the dailyness but from that special perspective. The video is loosely connected to the video *Correspondence* (2017) as I can find a similar motif of formal analysis and (de)construction of a relationship (or feeling) in both. Also, the idea of 'relic of a strong feeling imprinted in a form' joins these two videos together. It refers to a quotation from Chantal Akerman's writing, text to the second part of her famous film *La Chambre* (1972). Its second version – film *La Chambre 2* – has been shot but remains lost nowadays. This short text had a strong affective effect on me and raised a need to make it a skeleton for the whole complex of thoughts and sentiments, which is represented as a sequence of images. Particularly, it contains a moment of a quick encounter, a journey through a city, time and space disorientation, masturbation in a room, writing a letter... Movements of my iPhone camera are edited to imitate the camera rotation in Akerman's *La Chambre*. But the camera focuses on exploration of an interior, an exterior, a body, an inner space, and follows several performative gestures.

7

Anetta Mona Chişa &
 Lucia Tkáčová
dEATH defEATs, crEATes, repEATs
 2 channel video, 21 min. 40 sec.
 2012

The work is centered around the idea of consuming (all the words in the title contain 'eat') in the sense of reflecting upon the limits of the self, a mirrored self, upon a sort of 'transcendent' cannibalism. It is a rumination about our intersubjectivity and intercorporeality as an artistic duo, and perhaps an attempt of locating the 'third mind'. The work is inspired by the phenomenon of ritualistic cannibalism, a strive to acquire the essence of another person by consuming parts of her/his body. Cannibalism is deeply embedded in the romantic lore of mankind's evolution – tied to mythology, religion, witchcraft, and heroism. It exemplifies the instinctive human desire to gain control over death, and ultimately, triumph over it. The hyperrealistic pastries of our life-size portraits carry an uncanny resemblance to our physical appearances. The performance in which we struggle with the initial intimidation and later with the sweetness of the cake gradually shifts from an epicurean feast into an endurance quest. The physical body/resemblance (an avatar for the self) becomes the locus for the elaboration of otherness, of dialectics of inside and outside. The mirroring process takes place also behind the camera: Lucia is recording Anetta and Anetta records Lucia while facing and eating the other's face. Eating one another blurs the line between the I and the other – enacting something unconsciously understood but consciously inaccessible.